

مواد عضويه نك قابليت وخصائص حياتيه لري ده مختلفدر . براختاپوت حجيره سندن بر آهو تولد ايتديكي كې ، بر برون حجيره سندن بر كوز ، بر حذقه تشكلك ايتز . عيني قانونك روحيات ساحه سنده ده اجراي حكم ايتديكيني كورورز . ايكي روح ، ايكي قلب آراسنده كي تفاوت ايكي عضو ذي حيات آراسنده كي تفاوتدن دها بويو كدر . شبهه يوقدر كه انسانلرك حسياتنده ، اراداتنده ، ادراكاتنده كي فرقلر روحلرند كي فرقك اثيردر . بوندن طولاي هر انسانك قابليت علميه سي بر دكلدر . روح وقلب واردر كه حق ادراك ايجون خفيف برالفاتي كفايت ايدر ، كوچوك بر حادثه دن الك بويوك بر قانون كشف ايدر . ينه انسان واردر كه بيكرله حادثاتك ساحه تجريره سنده يو وارلانير ، بر جوق وقايع ايجنده بوغولورده هيچ برندن بر عبرت آله رق بر علم يقينه واصل اولاماز ؛ اونك غندنه يقين اولان برشي واردر : شبهه ويا انكار . چونكه قايي چوروك ، ادراك جهازلري بوزوقدر . چاتلاق كوزلكله پروفسر بر منظره سير ايديله مديكي كې بوزوق ويا غرضلي برقلب ايله ده حقيقت حسن اولوناماز . بونك ايجوندر كه باقق باشقه ، كورمك ينه باشقه در ، ديرلر . اهل علم الك كوچوك بر حقيقتك ضايع اولماسندن قورقورق سنه لرجه چاليشير . فقط قابليت علميه سي اوليانلر بيكرله حقايقك اوستندن آتلايه رق غايه نفسانيه لرينه ايرمه يي برهنر عد ايدرلر .

فخرالدين رازينك ملخص نامند ، كي فلسفي اثرنده نقل ايتديكي وجهله صرب فيلسوفلرندن (ثابت بن قره) سقوط اجسامي جذب و انجذاب قانونيله ايضاح ايتك ايسترمش . اوزمان حيز طبيعي نظريه سيله مشبوع اولان اهل فن بوني بر درلو كورمك ايستمه مشلر . بيكرله انكار هجوملري يامشله . يامشله نه اولمش ؟ بر كون كمش بر (بوتون) بر طاشك سقوطندن او جاذبه قانوني وضوح ايله كورويورمش .

بوراده دوشونه جك غايت مهم بر نقطه واردر . شوني اي تقدير ايتك لازم كلير كه نوتونه جاذبه عموميه يي . كوسترن تلسقوبلر دكل ، بصيرت عقليه سي ايدى . نوتون دن صكره بويوك بويوك تلسقوبلر ياپيلدى . فقط اهل رصدك هيچ برى بونلرله جاذبه قانوني آراميه چيقمادى . يالكنز او قانون ايله جناب مدبركاشانك اداره ايتديكي حركاتي ، آتاري آرامقه مشغول اولدى . بيلورلردى كه هر شيشي كوزلريله كورمك سوداسنده بولونانلر عالمه بك آزشي كورم بيليرلر . هيچ كيمسه كوزمله كورميورم ديه قولاقله ايشيديلنلري انكار ايدم مز . هيچ كيمسه عقلي شعوريني تلسقوب ويا ميقر وسقوبله آراميه قالقشمار . كاشانده خرده بين ويا تلسقوب ايله كوروله مين شيلري انكاره قالقشمانلر ابتدا كندى عقللريني انكار ايتك مجبوريتنده قايلرلر . آتوملري ، اثيرلري ، الكتري . ونلري اهل فنه كوسترن نه خرده بين ، نه تلسقوبدر . شيمدي يه قدر هيچ بر اهل فن كله مشدر كه عقل وجاذبه كې مؤثراتي تلسقوبله

آراميه چيقسون . هيچ بر صاحب اذعان ده ظهور ايتمه مشدر كه تلسقوبله الله آراميه قالسسونده بوله مادام ديه انكار ايتسون . ذوى المقول بيليرلر كه مبدأ اول تحريستك بر ذره يه نسبتي آسمانه نسبيله مساويدر . بر ذره نك سر ايجادى اجرامك سر ايجادينه اساسدر . بوتون عوامك سر حرركتي ده بر ذره نك سر حرركتدن آز جوق استخراچ اولونه بيلير . موازنه قوى قانوني حكم سورن طبيعته فن نقطه نظرندن هيچ بر حرركت بولونماق ، هر شيدم سكون حكم سورمك لازم كليردى . و اويله اولسه يدي عالم حالاماده نك آتوملري (جزء فردلري) حالده بولونماق ، هيچ بر جسم وجرم تشكلك ايدمه مكم اقتضايديردى . بر ماده ذره سني ايجاد ايتك ايجاد دكسه حرركته كتيروب او حرركته ديكرلريني تيسيج ايتك بوندن عالم حصوله كتيرمك نه بويوك بر غريبه فنيه در اا كر ذره لرك حرركتلري ازلي اولسه يدي فن نقطه نظرندن موازنه لري ده ازلي اوله جقدى . موازنه لري ده ازلي اولسه يدي هيچ بر يكي تكون بولونمايه جقدى . او حالده جسملر تشكلك ايتمه يه جك ، حرركت ذرويه دن ميخانيكي وكتله وي حرركتله نوبت كله يه جك ، حادثاتك هيچ برى وقوع بولمايه جق ، تناسل حياته امكان قالمسايه جقدى . بوندن طولاييدر كه هر شيشي ماده و طبيعت ايله حل ايتك سوداسنده بولونانلرك نا يونانيلردن زمانزه قدر ايلك ايشلري بر ذره يه تصادفاً يولنى شاشيره رق كوكلنجه موازنه يي اخلاص ايتديرمك وبوصورتله استناد ايتديكي طبيعت قانونلريني كندى ايله يقوب زيروز برايتك اولمشدر . بويله فني نقطه نظرلريني ييقمادجه دعوى الريني ايضاح ايدمه مين بصيرتسز ومتناقض كيمسه لرك اللرندن فلر شكاييت ايتمش ، « بزي كندى ساحه جكمزه برايقكزده خدمتي تجاوز ايتديرمه ييكز » ديه فرياد ايله مشلر . فلرك بوفريادي طويانلر طبيعتي خالقنك تأثير قدرته تسليم وتوديع ايلمشدر . متقدميندن ارسطو ، متأخريندن ده قارث فك حيايتي آنحق بوصورتله اعاده ايدم بيلمشدر .

اسرار قرآن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ... مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ .

۳

بونك سنت سنه دن دلائله كلنجه : (اعلام الموقعين) صاحبي بر جوق احاديث و آثار هيجه ايله استشهد ايتكمده در كه بونلرك هيسني بوراده ايراده امكان بولونمايدن آرزو ايدنلر اورايه مراجعت ايدم بيليرلر . يالكنز مشسار الهك (صهر بن عبدالعزير) دن روايت ايتديكي بوسوزله ا كتفا ايدم : « عليه الصلاة والسلام افندمك سنت

معطل قالیر۔ مقصد ہر کسک آ کلاہیہ جکی احکام قرآنہ ایلہ احادیث صحیحہ بی براقوب شونک بونک رانی قبول ایچون اونلرہ مخالفت ایدہ میہ جکی بیان ایتکدر۔ فقط آ کلاشیلمایان و آ کلاشیلماسی تدقیق و تحری بہ محتاج اولان خصوصات ایلہ مشغول اولمق ہر کسک وسی داخلندہ اولمادیعندن عامہ نک بو ایشلہ مکلف طوتولماسی اونلر ایچون موجب مشقت اولاجنی کبی مصالح عمومیہ حیاتیہ بی دہ تعطیلہ دوچارایدر۔ بناءً علیہ بو خصوصانندہ بعض اہل رأی ونظری عامہ نک تقلید ایتہسی جائزدر۔

هیچ شبهہ سز جناب حقک و الذین آیتناہم الکتاب یتلونه حق تلاوتہ اولئک یؤمنون بہ ومن یکفر بہ فاولئک ہم الخاسرون۔ قول کریمی بو خصوصہ ک قوتلی والک قطع دلائلنددر۔ چونکہ رایت کریمہ نک نص وظاہری کتاب اللہ ایمان ایدنلرک اونی بحق تلاوت ایدنلر یعنی اوکا بحق اتباع ایدنلر، حدودنی تجاوز ایتہنلر، اونک احکامی براقوب باشقہ احکامہ تبعیت ایتہنلر، یالکز اونک احکامہ اللہ رندن کادیکی قدر رعایت ایدنلر اولدقلری بیان ایدیور۔ خاسرلر ایسہ آتی دیکلہ دکلری حالہ اونلرک معنالیینی تأمل ایتہنلر، اونلرہ رعایت ایلہ میہ نلر، کویا اونلرہ افاضہ ہدایت ایچون نازل اولماش کبی اونلرہ یوز چویرہ نلر، یاخود اونلری ادراک بشر طرفندن قبول اولونمہ جق کبی تلقی ایدنلردر۔

کتاب اللہ ایلہ رسول اللہک کلامی صریحدر، قولای اکلشیلیر، مقاصدنی احسن صورتلہ افادہ ایدر۔ جناب اللہ، حقک دلائل ظاہرہ سنی بیان بو یورمش، قوللرینک نعدن صاقینہ جقلرینی ایضاح ایتمش اولدینی حالہ جناب حقک ایفاسنی امر بو یوردینی اوامریہ طوتونمہ منہ امکان وارمیدر؟ جناب حق (وما آناکم الرسول فخذوه وما نهاکم عنه فانتهوا) بو یوریور وبوصورتلہ ہر قومک احکام الہیہ دن کنڈیسنہ عائد اولانی بیلہ میہ لازم کلدیکنی افادہ ایدیور۔ بوندہ مصالح عبادی اضاعہ، خلقت اسباب معاشنی تعطیل ایدہ جک برشی یوقدر۔ اصحاب کزین رضوان اللہ علیہم اجمعین حضراتی مصالح شخصیلرینی ادارہ، معاشلرینہ عائد وظائفی، اولرینک تعمیر، سورولرینک چوبانلنی، تجارتلرینک ترویجی کبی ایشلرلہ مشغول اولدقلری حالہ بو مشغولیتلری اونلرک احکام قرآن دن سنت سنیہ دن بیلہ میہ لازم کان ہر شیشی بیلہ میہ مانع اولما یوردی۔

آیات احکام، قرآن کریمک اوتہ سندہ بریسندہ طاغیہ قدرہ مسلمہ انلر ہر کون بونلری تلاوت ایتکدہ درلر۔ بونلرک ایچندہ آ کلاشیلماسی کوچ اولان، فضلہ بر جہد صرفنی استلزام ایدن بر آیت یوقدر۔ ہپسی واضحدر، جلیدر۔ عوامک دخی آ کلاہیہ جنی بر شکلہ در۔

سنہ لری یانندہ ہیچ بر کیمسہ نک قول ورآینہ باقیلماز۔ ینہ (اعلام الموقعین) صاحبی امام شافعیدن بو سوزی روایت ایتکدہ در : «علیہ الصلاۃ والسلام اقدمک سنت سنہ لریہ کسب اطلاع ایدنلرک اونی ترک ایدوب ہر ہانکی بر کیمسہ نک سوزی قبول ایتہ میہ ایچون اجماع واردر۔ ینہ شافعی دیورکہ «حدیثک صحتہ قناعت اولونمہ ینم سوزلرمہ او قدر اعتبار ایتہ بیکنز۔»

بناءً علیہ اہل رأی و اہل ثواب اونلردرکہ ائمہ عظام حضرانک اقوالہ دسترس اولونمہ اونلری کتاب اللہ و سنت سنہ یہ عرض ایدرلر، بو اقوال ایچندہ اونلرہ مخالف برشی بولورلرسہ کتاب اللہ ایلہ سنت سنہ نک مفادینہ اتباع ایدرلر۔ فقط اتباع ایتدکاری ائمہ نک اقوالندہ کتاب اللہ و سنت سنہ یہ مخالف برشی بولوب دہ اوائمہ نک اقوالہ اسبابی ترجیح ایدنلرک طوتدقلری یول طوغرو یول دکلدر۔ (محمد بن حارث)، (سنون بن سعید) ک اخبارندہ مومی الہدن روایت ایدیورکہ : «(مالک) ایلہ (عبدالعزیز بن بی سلمہ) و (محمد بن ابراہیم ابن دینار) وسائر ذوات (ابن ہرمز) کیدیوردق، (مالک) ایلہ (عبدالعزیز) مشارالہ سؤال سوردقلری زمان اونلرہ جواب ویرلیدی حالہ (ابن دینار) ایلہ آرقداشلرینک سؤاللرینہ جواب ویرمزدی۔ (ابن دینار) بر کون مومی الہہ : «یا أبابکر، نیچون بویلہ حرکت ایدیورسکز؟ مالک ایلہ عبدالعزیز سؤال سوردقلری زمان جواب ویریورسکز۔ بئملہ آرقداشلرک سوردقلری سؤاللرہ جواب ویریورسکز؟ دیدی۔ مومی الہہ جوابا دہ بوندن منازمی اولدیکز؟ دہ نیچہ اوت؟ دیدی۔ مومی الہہ جوابا دیدی کہ «یاشم چوق ایلر یلہ دی۔ قولم، قانادم قیرلیدی۔ وجودمہ عارض اولان بو احوالک عقلمہ دہ سرایت ایتمش اولماسندن قورقیورم۔ مالک ایلہ عبدالعزیز فقیہ برر عالمدرلر۔ بندن حق بر سوزی دیکلہ دکلری زمان قبول ایدیورلر۔ خطا بر سوزی قبول ایتہ یورلر۔ سنکله ارقداشلرک ایسہ ہر جوابی قبول ایدیورسکز۔» ابن حارث دیورکہ «واللہ دین کامل، عقل راجع ایشتہ بودر۔ فقط سوزلرینک قبلردہ قرآن کبی یر طوتونمہ سنی ایستہ مک محض ہڈیاندر۔»

جناب حق قرآن کریمی تلاوت ایدلک و ہر شیشی بیان ایتک اوزرہ کوندرمشدر۔ ادراک اولوناییلن معانی و احکامی ترک ایلہ باشقہ برشیہ کووہ نمکہ محل یوقدر۔ آنجق قرآنک مجملنی توضیح، مطلقنی ققید، مقیدنی اطلاق ایدن سنت، اعتمادہ شایاندر۔

مقصد من ہر کسک تدقیق و تحری بہ حصر وجود ایتہسی، اجتہاد ایلہ مشغول اولماسی دکلدر۔ بویلہ حرکت ایدلش اولسہ خلقت ایشلری یوز اوسقی قالیر۔ ہر کس اجتہادہ حصر اوقات ایدرسہ و علم و فضل صاحبی اولمغہ چالیشرسہ مصالح ضیاعہ اوغرار، صنایع و تجارت

عليه الصلاة والسلام افندمرك سنقي ده . مضبوط واحكامي محفوظدر .
احكامه متعلق باشليجه احاديث بشيوزي تجاوز ايتمز . بونلري ايضاح
وتفصيل ايدن احاديثك كافه سي ده ، (ابن القيم) ك بياننه نظراً ، اون
بيكه بالغندر . آيات قرآنيه ايله احاديث نبويهك بو قدريني تحصيل
ايتك . مصالح عبادي تعطيل ، يا خود كيجه لاريه كوندوزلريني اشغال
اندوچك بر ماهيته . ميدر ؟

علمای اسلامك ، آیات احكام واحادیث عبادات ایله معاملات ضروریہی بر اثر دروندہ طوپلایہرق بونی بین الناس نشر ایتملی دہا طوغری اولماز میدی ؟ بویله حرکت ایتمش اولسہلر معالم اسلامی وسلف صالحك دورینی احیا ، مسلمانلری تارمار ، شوکتارینی ازالہ ایدن اختلافات مذہبہنك آثارینی احما ایدرلر دی .

قرآن نہ دور؟

[illegible]

و تحقیق اولئامشدر . بونکله برابر ، بوتحققات پک ضروری ایدی .
 زیرا ، قرآن اسکی هر شیئی بیقان ، ویکي طوغان بر هیئت اجتماعیته نک
 اخلاقی ، فکری و مدنی بالجمله احتیاجاتی ایچون بدرقه حرکات اولاجق
 دستورلری احتوا ایتمکده ایدی . فقط قرآنی یالکز پرستشکارلری
 تعمیق ایتمهشدر . حقیقی انکار ایدنلر ، خرافانه آلمانلر ، احتراصات
 و هوسات شهوانیه لرینه اسیر اولانلر ، والحاصل نظام ، قانون و تجددی
 سومه یینلر دخی انجق بر مقصد مهینانه ایله قرآنک هر کله و سطرخی
 تنقیده چالشمشدر . واقعا یالکز کوردکاری شیرلی صحیح ظن ایدن
 کونه یینلره ظواهرک غلط و اعتماد غیر لایق اریلغی و اولنلر آرقه سنده
 لم بزل ، لایزال بر حقیقت واحده نک بوتون قدرتیله شتون واکوانه
 حاکم بولندیغی خبر ویرن قرآنی اوفریتنه حواس اولانلرک دفعه
 تصدیق ایتمه سی نه قدرمشکلدی ! شراب ایچمه ییکز ، قومار او یسامایکز ،
 خطابنه هدف اولان هوا پرست و اسیر شهوت کیمسه لر قرآنک بومنع
 و تحذیرندن ناصل خوشنود اولایلرلردی ؟ ترازوی و آرشونله طوضری
 اولچیکز ، ماللریکزه حیلله قاریشیدیرمایکز ، عقود و مقاولانه تماماً
 رعایت ایدیکز ، کبی مؤکد نسیلر انصافسز و وجدانسز انسانلک ایشلرینه
 کلیمیدی ؟ بعضاً کندی قیزلری و یاخود دون وفات ایتش باباسنک
 حرملری ایله ازدواج ایتک کبی حسیات نجیبه انسانییه یی فوق العاده
 رنجیده ایدن عادات جاهلییه یی قرآن شدتله منع ایتمشدی . فقط
 او وضعیتده اولانلر بومنع عیتدن دلکیر اولمشلردی . کذلک مدیونلره
 خطاباً : « بوندن بویله فائض ویرمه ییکز ، ایشله مش فائضلر ملغادر ،
 بورجلریکزدده یالکز رأس المانی کنیشلک و قنکزده ویررسکز ،
 دییه خطاب ایدن قرآنی مزاجه جیلر و سرمایه دارلر ناصل سوه بیله جکدی ؟
 قرآن افراد آراسنده مساوات کامله یی ترویج ایتدیکی ایچون اصلاحات
 اجتماعیه یی کندی منافع ذاتیه لرینه مخالف عد ایدنلرده بویکی قاعده دن
 هیچ خوشلانماشدی . بوکون بیله مثلاً آرنال و دولقده برقادین قیزچو جق
 طوغور و رسه بویوک بر قباححت ایشله مش کبی کونلرجه آناسنک باباسنک
 و زوجنک یوزینه چیقاماز . عربسانلر زمان جاهلیتده بوعادت جاهلانلرک
 پک فنا نتیجیلری واردی . زیرا قیزچو جقلرخی معین بریاشنه کلدکلری
 وقت بالذات بابالری طوبراق قازارق ایچنه دیری دیری کومرلردی .
 قرآن بوعادت وحشیانه یی قطعاً منع ایتمشدی . فضله ارلارق ، نبی
 شفیق کندی قیزچو جقلرخی دیزینه او طور دوب او قشاردی . اوزمانک
 عادات جاهلانلر سیله « ألوف اولانلر نبی الرحه افندمک بومعامله جمیله سنه
 فوق العاده تعجب ایتمشلردی . هیچ شییه بویوک که بو حادثه مهمه قادینلق
 تارینخنده آلتون حر و فله یازیلا جق بر انقلاب ایدی !

قرآن ، موسویت و عیسویتك احكام فرموده فسخ ایتدیكندن اجبار
یهود ایله رهایی عیسویت دخی قرآنك دشمنلری مبراسنه كجه مشاردی.